

Красіков М.М.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

У серії наших розвідок та низці студентських наукових дописів, виконаних під нашим керівництвом, вже неодноразово йшлося про колишніх студентів та викладачів харківського Політеху, які на високому професійному рівні займалися образотворчим мистецтвом. До славних майстрів пензля належить і Семен Матвійович Міляєв (1895-1961), який вчився 100 років тому у ХТІ. На жаль, у ДАХО не видається зараз справа студента Соломона Мордуховича Міляєва, а 29 жовтня 2022 р. пішла у засвіти донька художника, Людмила (Лада) Семенівна Міляєва, докторка мистецтвознавства, дійсна членкиня НАМУ, яка кілька років тому подарувала нам для галереї «Art KhPI» та Етнографічного музею ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ» свою раритетну книгу спогадів «Семен Матвеевич Миляев», видану 2014 р. Авторка, не називаючи точної дати, зазначає, що після революції її «папа поступил на механический факультет Харьковского технологического института, где кафедру механики основал известный ученый В.Л. Кирпичев. Папа избрал своей специальностью сопротивление материалов». Аналіз публікацій про художника виявив цілий спектр різних тверджень щодо навчання С. Міляєва у ХТІ. Ресурс «Студенты и выпускники ХТИ» НТБ НТУ «ХПІ» (розробниця контенту Г. Павлова) стверджує: «Состоял студентом механического факультета Харьковского технологического института (с 1918). Предположительно, не окончил институт». Єдине джерело, на яке посилається авторка, – «Енциклопедія сучасної України», там пропонується дізнатися про Міляєва «более подробно». Однак С.М. Бушак в ЕСУ у статті про Міляєва нічого подібного не пише, зазначаючи інше: «Навч. у Харків. технол. ін-ті на мех.-мат. ф-ті (1919-24)». (Зазначимо, що факультет називався *механічним*). У той же час на приватному сайті збирача радянських плакатів Д. Захарова «Трамвай искусств» у статті про Міляєва знаходимо дослівну фразу, використану на сайті ХПІ без посилання. Ще одну дату вступу майбутнього митця до ХТІ подибуємо на ресурсі calendar.interestny.kiev.ua: «С 1920 по 1924 год – студент Харьковского технологического института». Українська Вікіпедія, маючи на всю статтю лише одне посилання у примітках на статтю Г. Павлової, вже стверджує, що Міляєв «упродовж 1919-1923 років навчався на механіко-математичному факультеті Харківського технологічного інституту». Звідки взялася дата 1923 р. – можна здогадатися. У енциклопедичному довіднику «Митці України» 1992 р. (де прізвище Міляєвих некоректно написано через **и** – **Миляєви**) читаємо: «Навчався <...> 1919-23 – у Харків. технологіч. ін-ті». Київський інтернет-ресурс Vgorode не подає дат, але стверджує щодо С. Міляєва: «Был солдатом первой империалистической войны. После окончил Харьковский технологический институт». Де ж правда? Зараз сказати точно, коли навчався художник в ХТІ, ми не можемо, але в ДАХО справа С.М. Міляєва (Ф. Р-1682. Оп. 4, спр. 2508) фігурує в описі справ студентів, які **не закінчили** ХТІ. Після відкриття архіву різні версії щодо терміну навчання в ХТІ знаного графіка, плакати́ста, дизайнера, батька відомої мистецтвознавиці Л. Міляєвої і діда Леся Подерв'янського, поступаються єдино правильній.